

Włodzimierz Wołyniec

Maryja Oblubienica Ojca według M. J. Scheebena

Salvatoris Mater 1/1, 229-238

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maciej Józef Scheeben był wybitnym teologiem katolickim końca dziewiętnastego wieku. O ważności i aktualności jego teologii świadczy choćby fakt, że jest on cytowany w oficjalnym dokumencie Papieskiego Komitetu Obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000¹. W środowisku polskiej teologii najbardziej znane są jego *Die Mysterien des Christentums* (1865), które są wspaniałym wykładem dogmatycznym o Bogu w Trójcy jedynym, stworzeniu, grzechu i ekonomii odkupienia, Eucharystii, Kościele i sakramentach, rzeczach ostatecznych i przeznaczeniu². W dziele tym nie umieścił on jednak mariologii. Możemy ją natomiast znaleźć w jego *Handbuch der katholischen Dogmatik*, a przede wszystkim w dziele *Die bräutliche Gottesmutter*, które stanowi wyciąg z *Podręcznika Dogmatyki* Scheebena, opracowany przez Karola Feckesa³.

Scheeben posiadał genialną spekulatywną umysłowość połączoną z głęboką pobożnością. Wbrew opinii niektórych ówczesnych teologów był mocno przekonany, że teologia spekulatywna *posiada niesłychaną doniosłość dla prawdziwego i wysokiego wyrobienia umysłu i serca, oraz że pod kierunkiem wielkich mistrzów Kościoła wytycza ona bezpieczne ścieżki wiodące aż na najwyższe szczyty Bożych prawd*⁴.

W teologii Scheebena mariologia zajmuje miejsce pomiędzy nauką o Zbawicielu i Jego dziele (chrystologia i soteriologia), a nauką o łasce Zbawiciela i jej przekazywaniu w Kościele (charytologia i eklezjologia/sakramentologia). Naukę o Matce Bożej nazywał on *kluczem* do zrozumienia objawionych prawd wiary⁵.

W jaki sposób ukazuje Scheeben osobę Maryi wobec Osoby Ojca? Czy można nazywać Ją Oblubienicą Ojca i jaki jest sens tego

Ks. Włodzimierz
Wołyniec

Maryja Oblubienica Ojca według M. J. Scheebena

SALVATORIS MATER
1 (1999) nr 1, 229-238

¹ *Pełna jest Ziemia Twego Ducha, Panie*, Księgarnia św. Jacka, Katowice 1997, 130.

² Książka została przetłumaczona i wydana w języku polskim: M.J. SCHEEBEN, *Tajemnice chrześcijaństwa*, WAM, Kraków 1970.

³ M. J. SCHEEBEN, *Die bräutliche Gottesmutter*, opr. C. FECKES, Herder und Co. G.m.b.H., Freiburg im Breisgau 1936. Dzieło to stanowi podstawowe źródło dla mojego artykułu. Z tego względu przy cytowaniu dzieła używać będę skrótu „SCHEEBEN/FECKES”.

⁴ Zob. TENZE, *Tajemnice...*, 12-13.

⁵ Por. TENZE, *Maria Schutzherrin der Kirche*, opr. J. Schmitz, Paderborn 1936, 10.

tytułu? Celem artykułu jest odpowiedź na te właśnie pytania. Z bogactwa mariologicznej refleksji Scheebena spróbujemy wydobyc jego wypowiedzi dotyczące Maryi jako Oblubienicy Ojca.

1. Maryja jako Oblubienica

Według Scheebena, obraz Maryi jako Oblubienicy wyłania się w duchowym sensie przede wszystkim z *Księgi Pieśni nad Pieśniami*, podobnie jak z *Księgi Psalmów* wyłania się świętość Maryi i Jej tytuł *Niepokalana*, a z ksiąg mądrościowych - obraz Maryi jako *Córki Boga*⁶. Nade wszystko jest Maryja Oblubienicą Chrystusa czyli Słowa. *Księga Pieśni nad Pieśniami* opisuje w sensie alegorycznym Jej zaślubiny z Chrystusem, a poprzez Maryję i *w Maryi* zaślubiny Chrystusa z całą ludzkością w sposób realny i rzeczywisty⁷. Dlatego przez wejście do Kościoła każdy człowiek staje się prawdziwą oblubienicą Syna Bożego⁸.

Opis zaślubin Chrystusa z Maryją i Kościołem przedstawiony jest w *Księdze Pieśni nad Pieśniami* w czterech częściach. Pierwsza mówi o tęsknocie Oblubieńca do Oblubienicy (Pnp 1, 4 - 2, 17), druga opisuje uroczyste zaślubiny Oblubieńca z Oblubienicą (Pnp 3, 1 - 5, 1), trzecia mówi o zaślubinach Chrystusa z każdą duszą (Pnp 6, 3-9) i czwarta opisuje próbę, jakiej jest poddana zaślubiona Oblubienica (Pnp 6, 10 - 8, 7). Scheeben wyjaśnia, że niektóre teksty należy odnieść wprost do Maryi. Na przykład w pierwszej części Oblubieniec przypomina postać Dziecka w ramionach Matki:

*Do zaprzęgu faraona
przyrównam cię, przyjaciółko moja.
Śliczne są lica twe wśród wisiorków,
szyja twa wśród koralu.
Wisiorki zrobimy ci złote
z kuleczkami ze srebra.*

*Gdy król wśród biesiadników przebywa,
naród mój rozsiewa woń swoją.
Mój miły jest mi woreczkiem mirry
wśród piersi mych położonym.*

⁶ SCHEEBEN/FECKES, 7.

⁷ TAMŻE, 9.

⁸ Por. M. J. SCHEEBEN, *Tejemnice...*, 429. Autor dodaje, że Kościół jest we wszystkich swoich członkach Ciałem Chrystusowym i Chrystusową Oblubienicą. TAMŻE.

*Gronem henny jest mi umiłowany mój
w winnicach Engaddi*

*O jak piękna jesteś, przyjaciółko moja,
jak piękna,
oczy twe jak gołębice (Pnp 1, 9-15).*

Podobnie też w trzeciej części Maryja jest ukazana jako najważniejsza Oblubienica spośród wszystkich ludzi poślubionych przez Chrystusa:

*Sześćdziesiąt jest królowych
i nałożnic osiemdziesiąt,
a dziewcząt bez liczby
[lecz] jedyna jest moja gołąbka, moja nieskalana, jedyna
swej matki
wybrana swej rodzicielki.*

*Podziwiają ją dziewczęta i zwa ją szczęśliwą,
królowie i nałożnice ją wysławiają:
„Kimże jest ta, która świeci z wysoka jak zorza,
piękna jak księżyc, jaśniejąca jak słońce,
groźna jak zbrojne zastępy?” (Pnp 6, 8 -10).*

Należy zwrócić uwagę na porównanie Maryi do *Zorzy* i *Księżycy*; jak słońce jest obrazem Chrystusa jako Źródła nadprzyrodzonego życia ludzi, tak Maryja jest ukazana jako *Zorza* albo jako *Księżyc*, który odbija blask *Słońca* i jest jakby *Drugim Światłem*⁹. Maryja jest *Jutrzenką łaski*, która poprzedza *Słońce łaski* objawiające się w ciele¹⁰.

Scheeben zwraca też uwagę na porównanie Oblubienicy do *Ogrodu*:

*Ogrodem zamkniętym jesteś, siostró ma, oblubienico,
ogrodem zamkniętym, źródłem zapieczętowanym.
Pędy twe - granatów gaj,
z owocem wybornym kwiaty henny i nardu:
nard i szafran, wonna trzcina i cynamon,*

⁹ Obrazem Maryi może być też *Niebo* jako miejsce i siedziba *Słońca*; zob. SCHEEBEN/FECKES, 16-17.

¹⁰ Por. M. J. SCHEEBEN, *Maria Schutzherrin...*, 26. Scheeben stwierdza, że nieomylna Katedra Zastępcy Chrystusa na ziemi jest natomiast *Gwiazdą wieczoru*, na której świecące *Słońce wiecznej Prawdy* pozostawia swój blask, aby świat nie popadł na nowo w ciemności. TAMZE.

*i wszelkie drzewa żywiczne,
mirra i aloes, i wszystkie najprzedniejsze balsamy.
[Tys] źródłem mego ogrodu, zdrojem wód żywych
spływających z Libanu (Pnp 4, 12-15).*

Ogród jest jednym z najważniejszych obrazów Maryi. Obraz ten jest nawiązaniem do ogrodu w Eden, w którym umieścił Bóg Adama (por. Rdz 2, 8). Scheeben zwraca uwagę, że ogród w Eden nie został uczyniony z tej samej bezwodnej ziemi, z której ulepił Bóg Adama, i która potrzebowała życiodajnego deszczu i naturalnego nasienia, aby mogły pojawić się polne krzewy (por. Rdz 2, 5). Ziemia, na której zasadził Bóg swój ogród w Eden, nie była jeszcze przeklęta z powodu grzechu, lecz pełna życia i obecności Boga¹¹. Scheeben zarzuca teologom protestanckim, że traktują Maryję tylko jako *ziemię*, z której był stworzony pierwszy Adam, a nie jako osobę złączoną z Chrystusem i całkowicie przemienioną przez Jego łaskę¹². Tymczasem Maryja jest od samego początku swojego istnienia uświęconą przez Boga jako Oblubienica bez skazy¹³.

Według Scheebena, Maryi należy się pełnia dziewictwa, które wyraża się w całkowitej wolności od grzechu. Właśnie jako zasadzony przez Boga Ogród dla Syna Bożego jest Ona całkowicie przeniknięta przez łaskę w całej swojej naturze, aby całkowicie żyć dla Syna¹⁴. Chociaż nie została uwolniona od cierpienia i śmierci, to jednak przez zasługi Chrystusa jest wolna od każdego zła związanego z grzechem pierworodnym. W swoim Niepokalanym Poczęciu wychodzi Maryja z Boku Chrystusa i z Łona Boga jak *obłok z ust Boga* (por. Syr 24, 3). Wolność Maryi od każdego osobistego grzechu jest specjalnym przywilejem łaski dla nowej Ewy. Tę prawdę ukazują biblijne obrazy: Arki Przymierza uczynionej z nieciosanego drzewa i pokrytej na zewnątrz złotem (por. Wj 25, 10-11) oraz Niewiasty obleczonej w słońce (por. Ap 12, 1)¹⁵. Bezgrzeszność Maryi wynika przede wszystkim z Jej wyjątkowego, personalnego związku z Bogiem jako Oblubienicy Boga. Mocą tego związku z Bogiem jest Ona tak wypełniona Bogiem, że grzech nie mógł Jej opanować. Obecny w Maryi Bóg tak przemienia Jej życie, że może Ona

¹¹ SCHEEBEN/FECKES, 16.

¹² TAMŻE, XVI.

¹³ TAMŻE, 125.

¹⁴ Por. M. J. SCHEEBEN, *Maria Schutzherrin...*, 58.

¹⁵ SCHEEBEN/FECKES, 122, 127. Sobór Trydencki wypowiedział się autorytatywnie, że Maryja nie popełniła żadnego osobistego i aktualnego grzechu. Podstawą tej wypowiedzi jest Jej całkowite podobieństwo do Chrystusa. TAMŻE, 131.

powiedzieć jak Apostoł: *Teraz zaś już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus* (Ga 2, 20)¹⁶.

Złączenie Maryi z Synem Bożym poprzez *Boskie Zaślubiny* (*matrimonium divinum*) pozwalają nadać Maryi tytuł *Oblubienicy Boga*¹⁷. Maryja staje się we Wcieleniu *Mieszkaniem i Domem Boga*, w której zamieszkało Bóstwo na sposób ciała (por. Kol 2, 9). Dlatego jest Ona nazwana również *Odbiciem i Obrazem Boga*. W Niej zamieszkał *pełny, zewnętrzny Obraz Ojca*¹⁸. Natomiast przez Boską Osobę Logosu jest Maryja związana z każdą Osobą Boską. Opisując Jej relację do Ojca zauważa Scheeben, że dziecięstwo Boże Maryi jest istotowo inne od naszego człowieczeństwa. Píše on przy tym: *Matkę Syna Bożego można nazwać w specjalny sposób „Oblubienicą Ojca”, ponieważ przyjmując Syna jako Dar, posiada Go wspólnie z Ojcem i przez Syna jest złączona z Ojcem*¹⁹. Sam Scheeben nie chce jednak określać w ten sposób Maryi, gdyż mogłoby to prowadzić do nieporozumień, iż Ojciec rodzi Syna dopiero przy współdziałaniu Matki. Podkreśla on natomiast, że Maryja ma szczególną wspólnotę z Ojcem *przez i w Człowieczeństwie Syna Bożego*²⁰.

Scheeben zauważa jednak, że Maryja miała oblubieńczy stosunek do Boga już od chwili swojego istnienia. Píše on, że *Maryja poślubiła Boga już od młodości; a dla Boga małżeństwo jest nierozdzielne, dlatego nie mógł On rozwiązać tego duchowego małżeństwa, w którym On sam uczynił siebie Oblubieńcem*²¹. Istnienie Maryi (*Dasein*) jest z odwiecznego postanowienia Bożego Jej istnieniem jako Oblubienicy Boga. Maryja jest stworzona do bycia Oblubienicą i dla oblubieńczości. Scheeben mówi, że Bóg wciela Maryję w siebie i w ten sposób wciela Ją w Boską Oblubieńczość. Oblubieńczość Maryi zostaje w Niej wyciśnięta jako pieczęć lub osobowy charakter. Pieczęć ta jest zrośnięta z Jej osobowym istnieniem²².

Scheeben porównuje Maryję do Ewy, która w zamiśle Bożym została stworzona dla Adama - ojca całej ludzkości jako jego oblu-

¹⁶ TAMŻE, 134-136.

¹⁷ TAMŻE, 48.

¹⁸ TAMŻE, 50.

¹⁹ TAMŻE, 55.

²⁰ TAMŻE.

²¹ TAMŻE, 78. Scheeben pisze też, że z oblubieńczego zjednoczenia z Chrystusem i Bogiem wynika najwyższa godność i moc działania Maryi. Maryja jest narzędziem działania Ducha Świętego - podobnie jak Człowieczeństwo Chrystusa, które jest narzędziem działania Logosu. TAMŻE, 151.

²² TAMŻE, 79.

bienica. Podobnie Maryja, została stworzona dla ostatniego Adama jako Jego Oblubienica²³.

Zjednoczenie Maryi z Bogiem jest najpełniejszym zjednoczeniem osoby ludzkiej z Osobą Boską. Obejmuje ono całe istnienie osoby Maryi. Jest Jej wcieleniem w Boga i Chrystusa. Dlatego współdziałanie Maryi z Ojcem w dziele zbawienia można określić jako *współdziałanie oblubieńcze*. Maryja współdziałała ze swoim duchowym Oblubieńcem w najgłębszej z Nim wspólnotie²⁴. Scheeben twierdzi, że zjednoczenie to jest najpełniejsze, ponieważ polega ono na *Boskich Zaślubinach*, które tworzą istotę łaski Macierzyństwa Maryi²⁵.

2. Bożoblubieńcze Macierzyństwo Maryi

Niepowtarzalna i szczególna wspólnota Maryi z Ojcem wynika z daru Macierzyństwa. Maryja jest pod wpływem Ojca, który odwiecznie rodzi Syna i jest Ona do Niego podobna w swoim własnym macierzyństwie. Scheeben wyjaśnia, że Maryja jest przyczyną zrodzenia Syna w ludzkiej naturze tak, jak Ojciec jest przyczyną zrodzenia Syna w Boskiej naturze²⁶. Ponadto, jest Ona podobna do Ojca poprzez to, iż *rodząc Syna duchową Mocą zachowuje swoją integralność*. Dlatego w swoim Macierzyństwie Maryja jest *Odbiciem Ojcostwa Boga, który jest Ojcem*. Określenie *Odbicie* lub *Ikona Ojca* najlepiej wyraża bogactwo wspólnoty Ojca i Maryi, ponieważ ten sam Syn, którego Ojciec nosi w swoim Łonie, przebywał także w Łonie Maryi²⁷.

Scheeben nazywa macierzyństwo Maryi *Bożą Oblubieńczością* lub *Bożoblubieńczym Macierzyństwem*. Wynika ono z duchowego zjednoczenia Maryi z Bogiem, które polega na *wzięciu Maryi w posiadanie przez Boga i na jej wcieleniu w Boga (Angliederung an Gott)*. To wzięcie w posiadanie Maryi przez Boga oznaczają słowa: *Pan z Tobą* (Łk 1, 28). Określają one ponadto stałą i ciągłą wspólnotę Maryi z Bogiem oraz stałą i ciągłą opiekę Boga²⁸.

²³ TAMŻE, 80.

²⁴ W przeciwieństwie do Ewy. TAMŻE, 168. Autor dodaje też, że Bóg chciał, aby w największym dziele zbawienia brała udział nie tylko stworzona natura, tj. natura ludzka Chrystusa, lecz również stworzona osoba, tj. osoba Maryi. TAMŻE, 162.

²⁵ TAMŻE, 88.

²⁶ Scheeben uważa jednak, że Ojciec rodzi swego Syna nie tylko na Łonie swej Boskiej natury, lecz również w naturze ludzkiej; M. J. SCHEEBEN, *Tajemnice...*, 289.

²⁷ SCHEEBEN/FECKES, 55-56.

²⁸ TAMŻE, 124.

Maryja otrzymuje łaskę macierzyństwa już od swojego Niepokalanego Poczęcia. Ale łaska ta zostaje dopełniona w momencie poczęcia Chrystusa. Poczęcie Chrystusa jest więc *momentem Bożooblubieńczym w Boskim macierzyństwie Maryi, ponieważ wtedy Logos jako duchowy Oblubieniec przyjmuje Maryję do wewnętrznej wspólnoty życia z Bogiem*²⁹.

Macierzyństwo Maryi ma zatem nadprzyrodzony i oblubieńczy charakter. Maryja jest wyniesiona ponad swoją naturę do macierzyństwa Bożego przez łaskę. Scheeben porównuje Bożooblubieńcze macierzyństwo Maryi do zjednoczenia osobowego natur Boskiej i ludzkiej w Chrystusie: *Macierzyństwo Maryi ma w niej personalny charakter przez nadprzyrodzone i duchowe zjednoczenie osoby Maryi z Boską Osobą Jej Syna. To zjednoczenie Osób oznacza ich wzajemną przynależność, przy czym Maryja jest włączona w Logos i całkowicie wzięta przez Niego w posiadanie*³⁰. Dzięki temu słusznie można nazywać Ją *Siedzibą Mądrości i Odbiciem Sprawiedliwości*³¹. Organiczne połączenie Maryi z Chrystusem oznacza, że Oblubienica i Oblubieniec nie stoją obok siebie, lecz działają i istnieją w sobie³².

Dzięki łasce macierzyństwa Maryja jest organicznie związana z Bogiem. Dlatego Scheeben stwierdza, że Ona sama w sobie jest *Przymierzem*, w którym Bóg łączy się ze stworzeniem. Bez Jej współdziałania Chrystus nie zostałby posłany na świat³³. Dlatego Ojcowie Kościoła porównują Maryję do *pierścienia* lub *drabiny* łączącej ziemię z Niebem. Pełni Ona zatem uniwersalną funkcję pośredniczenia między Bogiem a stworzeniem. Scheeben zauważa też, że Maryja może wypełniać tę funkcję dlatego, że Ona pierwsza przyjmuje w sposób bezpośredni samoudzielającego się Boga³⁴. Dzięki temu przyjęciu czyni Bóg Maryję w szczególny sposób swoją Córką, Oblubienicą i Świętością. Dlatego jest Ona *pełna łaski*³⁵.

Dzięki złączeniu z Pierwszym Źródłem Życia (*Urprinzip*) i mocą swojego Boskiego macierzyństwa jest Maryja *drugorzędną przyczyną*

²⁹ TAMŻE, 76.

³⁰ TAMŻE, 73.

³¹ Scheeben odnosi te tytuły także do Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, który strzeże czystości i nadprzyrodzonego blasku Prawdy; M. J. SCHEEBEN, *Maria Schutzherrin...*, 23.

³² SCHEEBEN/FECKES, 171.

³³ TAMŻE, 97.

³⁴ TAMŻE, 98.

³⁵ Scheeben wyjaśnia, że pełnia łaski Maryi jest różna od pełni łaski Chrystusa. Chrystus jest bowiem jedynym Źródłem łaski, która przelewa się na wszystkich ludzi. Łaskę Maryi i łaskę Chrystusa można porównać do *Jutrzenki i Słońca* lub do *wody kanału i wody morza*. TAMŻE, 103.

(Prinzip) nadprzyrodzonego życia. Dlatego nosi Ona tytuł *Matki laski Bożej (Mater divinae gratiae)*, czyli staje się *matczyną Przyną laski*³⁶.

W poczęciu Chrystusa przyjmuje więc Maryja wszystkich ludzi, którzy mają być zrodzeni do nadprzyrodzonego życia. Jest to Jej duchowe macierzyństwo, w którym Maryja jest podporządkowana i przyporządkowana duchowemu Ojcu. Scheeben dodaje, że jako duchowa Matka zajmuje Ona w analogiczny sposób takie miejsce, jakie ma każda naturalna matka w rodzinie, tj. miejsce pośrednie między ojcem a dziećmi. Jest to jednak miejsce niezastąpione, które można porównać do miejsca *serca* w ludzkim ciele³⁷.

Jak Chrystus rodzi nową ludzkość na krzyżu *po ojcowsku (väterlich)*, tak Maryja rodzi *po macierzyńsku (mütterlich)* nową ludzkość przez swoje współcierpienie³⁸. Scheeben zauważa, że Jej duchowe rodzenie jest pełne boleści (także fizycznych) w przeciwieństwie do fizycznego zrodzenia Jezusa, w którym Maryja była wolna od cierpienia właściwego kobietom przy porodzie. To bolesne duchowe rodzenie zbawionych przez Maryję jest także Jej współdziałaniem z Oblubieńcem Chrystusem jako duchowym Ojcem zbawionych³⁹. Dla Scheebena, nadprzyrodzone macierzyństwo jest centralną tajemnicą Kościoła. Odnosi się ono także do Kościoła i do kapłaństwa⁴⁰.

Scheeben uważał, że mariologia ratuje prawdziwą wiarę. Pisał on: *Można mówić „chrześcijaństwo”, ale mieć jeszcze pogańskie obciążenia; można mówić „Chrystus”, ale nie być w pełni katolikiem; dopiero kiedy mówimy „Chrystus i Maryja”, to staje przed nami prawdziwie Boskoludzki Chrystus i Odkupiciel*⁴¹.

Scheeben mówi o Maryi jako Oblubienicy Boga. Jej oblubieństwo wynika ze szczególnej i wyjątkowej wspólnoty z Bogiem. Od chwili Niepokalanego Poczęcia została Ona wzięta całkowicie w posiadanie Ojca, który stworzył Ją jako Matkę dla swojego Syna. Maryja cała należy do Boga. Ojciec, który wziął Ją w posiadanie, udzielił Jej pełni laski. Maryja jest zatem Oblubienicą Ojca, którą stworzył z miłością i przeznaczył całą do wspólnoty z sobą. Jest Ona Oblubienicą Ojca, ponieważ przyjęła Syna Ojca jako Dar i posiada

³⁶ TAMŻE, 93.

³⁷ Maryja zajmuje więc miejsce *serca* w Ciele Chrystusa. TAMŻE, 95.

³⁸ Scheeben dodaje, że jej macierzyńskie rodzenie polega na wydaniu na świat swojego Syna. TAMŻE, 184.

³⁹ TAMŻE, 186-187.

⁴⁰ M. J. SCHEEBEN, *Tajemnice...*, 432-433.

⁴¹ Zob. TENŻE, *Maria Schutzherrin...*, 18.

Go wspólnie z Ojcem. Scheeben rezerwuje jednak ten maryjny tytuł przede wszystkim do Syna. Określanie Maryi tytułem Oblubienicy Ojca mogłoby prowadzić do niewłaściwej interpretacji jej udziału w rodzeniu Syna. Maryja jest więc Oblubienicą Syna. Zjednoczenie Maryi z Synem w Jej łonie pod działaniem Ducha Świętego nazywa Scheeben *Boskimi Zaślubinami*. Przez swoje macierzyństwo staje się Ona Oblubienicą Syna.

Scheeben zauważa, że Ojciec rodzi odwiecznie Syna na swoim Łonie w Boskiej naturze, ale również rodzi Go w ludzkiej naturze dopuszczając Maryję do uczestnictwa w tym ludzkim rodzeniu. Scheeben nazywa Jej macierzyństwo Bożooblubieńczym macierzyństwem, dlatego że Maryja jest od początku swojego istnienia Oblubienicą Ojca. Ojciec dopuszcza Maryję do uczestnictwa w rodzeniu Syna, które staje się w pełni Jej udziałem we Wcieleniu. Dlatego Scheeben nazywa Wcielenie momentem *bożooblubieńczym*. Maryja jest zatem Oblubienicą Boga jako Matka Boża i dlatego słusznie można nazywać ją Oblubieńczą Matką Boga.

Podsumowaniem mariologicznych rozważań Scheebena o Maryi jako Oblubienicy Ojca może być fragment poematu błogosławionej siostry Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein), który napisała kilka miesięcy przed swoją męczeńską śmiercią:

*To Tyś utworzył to Zwierciadło jasne
Bliziutko tronu Boga Najwyższego.
Podobne morzu szklanemu z kryształu,
W którym się Bóstwo z lubością przegląda.*

Morze podobne do kryształu, które siostra Teresa obiera za symbol maryjny, jest morzem w niebie (por. Ap 4, 2), gdzie króluje *nowe stworzenie*, którego Ona jest kwiatem i koroną, Oblubienicą przy boku Oblubieńca⁴².

ks. dr Włodzimierz Wołyniec
Papieski Fakultet Teologiczny (Wrocław)

Pl. Katedralny 14
PL - 20-329 Wrocław

⁴² Por. J. PAWLAK, *Maryjne drogi Edyty Stein*, Papieski Fakultet Teologiczny, Wrocław 1998, 84.

Maria come Sposa del Padre secondo M.J. Scheeben

(Riassunto)

Mattia Giuseppe Scheeben fu un famoso teologo cattolico del novecento in Germania. E' conosciuto prima di tutto dalla sua opera *Die Mysterien des Christentums* (1865) la quale è una profonda riflessione sul Dio Trino ed Uno, sulla creazione, peccato e redenzione, sull'Eucaristia, Chiesa, sacramenti ed escatologia. In quest'opera non si trova purtroppo la sua mariologia. La troviamo invece in un'altra opera intitolata *Handbuch der katholischen Dogmatik*, ma specialmente nel libro *Die bräutliche Gottesmutter* il quale è un estratto del suo manuale di dogmatica, elaborato da Carlo Feckes.

Scheeben è uno studioso speculativo ma nello stesso tempo un uomo di profonda devozione. Convinto che soltanto la teologia speculativa permetta al teologo di raggiungere le più alte cime della conoscenza e del cuore sotto la guida dei grandi maestri della Chiesa, egli trova la chiave della riflessione sulle verità della fede proprio nella mariologia.

Secondo Scheeben Maria è la Sposa di Dio. Il suo essere Sposa deriva dalla sua particolare ed unica unione con Dio. Dal momento dell'Immacolata Concezione Maria è stata presa pienamente nel possesso del Padre. La figura di Maria è un giardino in Eden fatto da Dio non dalla stessa terra dalla quale è il primo Adamo.

Maria appartiene totalmente al Padre il quale Le ha dato la pienezza della grazia. Maria è dunque la Sposa, perché Ella accoglie il Figlio del Padre come Dono e Lo possiede insieme al Padre.

Scheeben non raccomanda l'uso del titolo della Sposa del Padre, perché questo titolo potrebbe provocare interpretazioni sbagliate. Si può parlare invece di Maria come Sposa del Figlio. La concezione di Cristo nel momento dell'Annunciazione è un matrimonio divino tra il Figlio e la Madre. Nella sua maternità diventa Maria la Sposa del Figlio.

Il Padre che genera eternamente il Figlio fa partecipare Maria alla sua umana generazione. Maria è la Madre di Dio da Sposa di Dio. E' creata per essere la Madre del Figlio, ma la sua maternità si realizza in pieno nel momento dell'Annunciazione.